

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2013 m. vasario 21 d.*

„SESV 48 straipsnis — Darbuotojų migrantų socialinė apsauga — Reglamentai (EEB) Nr. 1408/71 ir (EB) Nr. 883/2004 — Senatvės ir gyvybės draudimas — Specialios nuostatos dėl nacionalinės teisės aktų, susijusių su senatvės draudimu, taikymo — Išmokų apskaičiavimas“

Byloje C-282/11

dėl *Tribunal Superior de Justicia de Galicia* (Ispanija) 2011 m. gegužės 9 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2011 m. birželio 6 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Concepción Salgado González

prieš

Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS),

Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS)

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Tizzano (pranešėjas), teisėjai M. Ilešič, E. Levits, J.-J. Kasel ir M. Berger,

generalinis advokatas J. Mazák,

posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2012 m. gegužės 24 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Instituto Nacional de la Seguridad Social ir la Tesorería General de la Seguridad Social (INSS)*, atstovaujamo advokatų A. R. Trillo García ir P. García Perea,

— Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos A. Rubio González,

— Europos Komisijos, atstovaujamos S. Pardo Quintillán ir V. Kreuzschitz,

susipažinęs su 2012 m. rugsėjo 13 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

* Proceso kalba: ispanų.

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje (OL L 149, p. 2; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 1 t., p. 35), iš dalies pakeisto ir atnaujinto 1996 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 118/97 (OL L 28, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 2 t., p. 3) ir iš dalies pakeisto 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 629/2006 (OL L 114, p. 1, toliau – Reglamentas Nr. 1408/71), ir 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo (OL L 166, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 72), iš dalies pakeisto 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 988/2009 (OL L 284, p. 43, toliau – Reglamentas Nr. 883/2004), išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant C. Salgado González ir *Instituto Nacional de la Seguridad Social* (toliau – INSS) bei *Tesorería General de la Seguridad Social* (TGSS) ginčą dėl ieškovės pagrindinėje byloje senatvės pensijos dydžio.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Reglamento Nr. 1408/71 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Laikantis šio reglamento specialių nuostatų, asmenims, kuriems taikomas šis reglamentas, pagal bet kurios valstybės narės teisės aktus priklauso tos pačios prievolės ir jie naudojami tomis pačiomis teisėmis į išmokas kaip ir tos valstybės piliečiai.“

- 4 Šio reglamento 45 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Jeigu pagal valstybės narės teisės aktus teisės į išmokas įgijimas, išsaugojimas ar atgavimas pagal sistemą, kuri pagal 2 arba 3 dalį nėra speciali, priklauso nuo draudimo ar gyvenimo laikotarpių, tai tos valstybės narės kompetentinga įstaiga, kai reikia, sumuoja draudimo ar gyvenimo laikotarpius, įgytus pagal bet kurios kitos valstybės narės teisės aktus, nepriklausomai nuo to, ar jie buvo įgyti pagal bendrą ar specialią sistemą, ir ar asmuo dirbo pagal darbo sutartį ar savarankiškai. Šiuos laikotarpius ji sumuoja, tartum jie būtų įgyti pagal jos administruojamus teisės aktus.“

- 5 Reglamento Nr. 1408/71 46 straipsnio 2 dalyje nustatyta:

„Jeigu valstybės narės teisės aktais nustatytos sąlygos teisei gauti išmokas įvykdomos tik taikant 45 straipsnį ir (arba) 40 straipsnio 3 dalį, tai galioja šios taisyklės:

- a) kompetentinga įstaiga apskaičiuoja teorinį išmokos dydį, į kurį atitinkamas asmuo galėtų pretenduoti, jei visi draudimo ir (arba) gyvenimo laikotarpiai, iki draudiminio įvykio įgyti pagal valstybių narių teisės aktus, kurie buvo taikomi pagal darbo sutartį dirbančiam asmeniui arba savarankiškai dirbančiam asmeniui, atitinkamoje valstybėje išmokos skyrimo metu būtų laikomi įgytais pagal jos administruojamus teisės aktus <...>;

- b) kompetentinga įstaiga vėliau, remdamasi pagal ankstesnį punktą apskaičiuotu teoriniu dydžiu, nustato faktinį išmokos dydį, pagal santykį tarp draudimo ar gyvenimo laikotarpių, iki draudiminio įvykio įgytų pagal jos administruojamus teisės aktus, trukmės ir bendros draudimo ar gyvenimo laikotarpių, iki draudiminio įvykio įgytų pagal visų atitinkamų valstybių narių teisės aktus, trukmės.“
- 6 Reglamento Nr. 1408/71 47 straipsnio 1 dalyje nustatyta:
„Apskaičiuojant 46 straipsnio 2 dalyje nurodytus teorinį ir proporcinį dydžius galioja šios taisyklės:
<...>
- g) jeigu pagal valstybės narės teisės aktus išmokos apskaičiuojamos remiantis įmokų vidurkiu, kompetentinga įstaiga ši vidurkį nustato tik pagal minėtos valstybės teisės aktus įgytiems laikotarpiams.“
- 7 Pagal Reglamento Nr. 1408/71 89 straipsnį „Valstybių narių tam tikrų teisės aktų vykdymo specialios taisyklės nurodytos VI priede“.
- 8 Reglamento Nr. 1408/71 VI priedo H skirsnio, susijusio su Ispanijos Karalyste, 4 dalyje nustatyta:
„a) remiantis šio reglamento 47 straipsniu, Ispanijos teorinės išmokos dydis apskaičiuojamas pagal faktines įmokas, kurias apdraustasis mokėjo tais metais iki paskutinės, Ispanijos socialinės apsaugos sistemoje numatytos, įmokos;
b) to paties pobūdžio pensijoms gaunamos pensijos dydis yra didinamas kiekvieniems paskesniems metams apskaičiuota padidėjimų ir perkainojimų suma.“
- 9 Reglamento Nr. 883/2004 90 straipsnyje nustatyta, kad Reglamentas Nr. 1408/71 iš esmės yra panaikintas nuo Reglamento Nr. 883/2004 taikymo datos.
- 10 Reglamento Nr. 883/2004 87 straipsnio 5 dalyje įtvirtinta tokia pereinamojo laikotarpio nuostata:
„Asmens, kuriam pensija buvo mokama iki šio reglamento įsigaliojimo valstybėje narėje dienos, teisės to asmens prašymu gali būti peržiūrėtos, atsižvelgiant į šio reglamento nuostatas.“
- 11 Pagal šio reglamento 91 straipsnį jis taikomas nuo Įgyvendinimo reglamento įsigaliojimo dienos.
- 12 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 987/2009, nustatantis Reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo įgyvendinimo tvarką (OL L 284, p. 1), pagal jo 97 straipsnį įsigaliojo 2010 m. gegužės 1 dieną.

Ispanijos teisė

- 13 Pagal pagrindinėje byloje taikomos redakcijos Bendrojo socialinės apsaugos įstatymo 26/1990 (*Ley General de la Seguridad Social 26/1990*), iš dalies pakeisto ir patvirtinto 1994 m. birželio 20 d. Karaliaus dekretu 1/1994, (toliau – LGSS), 161 straipsnio 1 dalies b punktą siekiant įgyti teisę į senatvės pensiją reikia minimalaus penkiolikos metų draudimo laikotarpio.

14 Pagal LGSS 162 straipsnio 1 dalį:

„Bazinė kaupiamosios senatvės pensijos suma yra lygi sumai, kuri gaunama suinteresuoto asmens įmokų, pervestų per ankstesnius 180 mėnesius, iki mėnesio, kurį įvyko draudiminis įvykis, sumą padalijus iš 210.“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

- 15 C. Salgado González Ispanijoje mokėjo įmokas 3 711 dienų laikotarpiu nuo 1989 m. vasario 1 d. iki 1999 m. kovo 31 d. į *Régimen Especial de Trabajadores Autónomos* (speciali savarankiškai dirbantiems darbuotojams skirta sistema), o Portugalijoje tokias įmokas mokėjo 2 100 dienų laikotarpiu nuo 2000 m. kovo 1 d. iki 2005 m. gruodžio 31 dienos.
- 16 C. Salgado González paprašė senatvės pensiją jai mokėti Ispanijoje. 2006 m. lapkričio 9 d. ši pensija jai buvo paskirta ir mokama nuo 2006 m. sausio 1 dienos.
- 17 Iš pradžių INSS pagal LGSS 162 straipsnio 1 dalį nustatė šios išmokos „bazinę sumą“ 341,65 eurų per mėnesį.
- 18 Ši suma buvo gauta sudėjus Ispanijoje laikotarpiu nuo 1991 m. sausio 1 d. iki 2005 m. gruodžio 31 d. pervestas įmokas ir gautą rezultatą padalijus iš 210; šis daliklis lygus – kaip tai matyti iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos – eilinių įmokų (dvylika įmokų per metus) ir neeilinių įmokų (dvi įmokos per metus), kurios buvo pervestos per 180 mėnesių laikotarpį, t. y. penkiolikos metų, sumai.
- 19 Minėta bazinė suma buvo pirmą kartą patikslinta, t. y. sumažinta 53 %, siekiant atsižvelgti į metus, per kuriuos C. Salgado González mokėjo įmokas. Po šio pirmojo patikslinimo bazinė suma buvo lygi 181,07 eurų.
- 20 Ši suma vėliau dar kartą buvo patikslinta siekiant nustatyti senatvės pensijos dalį, kurią turėjo mokėti Ispanijos Karalystė. Šiais tikslais INSS atsižvelgė į C. Salgado González Ispanijoje mokėtų įmokų procentinę dalį, palyginti su visomis įmokomis. Buvo nustatyta, kad ši valstybė narė privalo mokėti 63,86 % dalį nuo patikslintos pagrindinės sumos, t. y. 115,63 eurų. Šią sumą perskaičiavus ir įskaičiavus priedus buvo patvirtinta galutinė 371,36 eurų suma.
- 21 2007 m. sausio 8 d. C. Salgado González, kuri mano, kad apskaičiuojant senatvės pensijos išmokas, į kurias ji turi teisę, reikia įskaityti jos Portugalijoje mokėtas įmokas, paprašė tą sumą persvarstyti ir padidinti iki 864,14 eurų per mėnesį.
- 22 INSS atmetė šį prašymą ir patvirtino 336,86 eurų per mėnesį sumą.
- 23 Ši suma buvo gauta pagal LGSS 162 straipsnio 1 dalį, sudėjus Ispanijoje mokėtas įmokas laikotarpiu nuo 1984 m. balandžio 1 d. iki 1999 m. kovo 31 d., t. y. per penkiolika metų iki C. Salgado González paskutinės įmokos Ispanijoje, ir gautą sumą padalijus iš 210. Kadangi ieškovė pagrindinėje byloje pradėjo mokėti įmokas į Ispanijos socialinės apsaugos fondą tik 1989 m. vasario 1 d., įmokos, kurios buvo pervestos laikotarpiu nuo 1984 m. balandžio 1 d. iki 1989 m. sausio 31 d., apskaitoje buvo nurodytos kaip nulinės.
- 24 Remdamasi šia bazine suma, INSS padarė pataisas, apie kurias buvo nurodyta šio sprendimo 19 ir 20 punktuose siekiant nustatyti faktinę šios išmokos sumą.
- 25 Išnaudojusi administracines priemones C. Salgado González pateikė ieškinį dėl senatvės pensijų skirtumo *Ourensés Juzgado de lo Social* (Socialinių bylų teismas) Nr. 3. *Juzgado de lo Social* Nr. 3 jos ieškinį taip pat atmetė.

- 26 Gavęs apeliacinį skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas teigia, kad siekdama nustatyti pagrindinę senatvės pensijos išmokos sumą, kuri turi būti mokama ieškovei pagrindinėje byloje, INSS taikė Reglamento Nr. 1408/71 VI priedo D skirsnio 4 dalį, siejamą su LGSS 162 straipsnio 1 dalimi.
- 27 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad neturi jokios abejonės, jog apskaičiuojant C. Salgado González Ispanijos bazinę senatvės pensijos sumą neįmanoma įskaityti jos Portugalijoje mokėtų įmokų. Tačiau jis mano, kad INSS naudotas metodas apskaičiuojant šią sumą neatitinka laisvo darbuotojų judėjimo reikalavimų, susijusių su SESV 48 straipsnyje socialinėmis išmokomis, nei vienodo požiūrio į sėslius darbuotojus ir darbuotojus migrantus, kaip tai numatyta Reglamento Nr. 1408/71 3 straipsnyje.
- 28 Konkrečiai kalbant, pirma, dėl daliklio 210 taikymo Bendrijos darbuotojams migrantams, net jeigu Ispanijoje įmokas jie mokėjo trumpiau nei penkiolika metų, tokie darbuotojai atsiduria nevienodoje padėtyje su vietiniais darbuotojais, kurie įmokas moka Ispanijoje. Iš tiesų, nors ir mokėjęs Ispanijoje tokias pačias įmokas kaip darbuotojas ne migrantas, Bendrijos darbuotojas migrantas, kuris įmokas mokėjo tiek Ispanijos Karalystėje, tiek kitoje valstybėje narėje, gautų tuo mažesnę bazinę pensijos sumą, kuo trumpiau mokėjo įmokas Ispanijoje. Toks rezultatas prieštarautų SESV 48 straipsnyje nustatytam Bendrijos tikslui išvengti darbuotojui migrantui skirtos išmokų sumos, kurią jis gautų, jei nebūtų migrantas, sumažėjimo (žr. 1994 m. rugpjūčio 9 d. Sprendimo *Reichling*, C-406/93, Rink. p. I-4061, 26 punktą ir 1996 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Lafuente Nieto*, C-251/94, Rink. p. I-4187, 38 punktą).
- 29 Antra, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas teigia, kad kuo ilgiau darbuotojas moka kitoje valstybėje narėje nei Ispanijos Karalystėje, tuo mažiau jis turi laiko per savo profesinę karjerą mokėti įmokas Ispanijoje, nes tik į jas yra atsižvelgiama pagal Reglamento Nr. 1408/71 VI priedo H dalies 4 punktą per LGSS 162 straipsnio 1 dalyje nustatytą penkiolikos metų laikotarpį. Šios aplinkybės apibūdina skirtumą, kuris atsiranda tarp darbuotojo migranto, mokančio įmokas Ispanijoje, ir darbuotojo ne migranto, taip pat mokančio įmokas Ispanijoje, nes pastarasis turi visą savo karjeros raidos laikotarpį, kad įgytų penkiolikos metų įmokų mokėjimo stažą.
- 30 Todėl *Tribunal Superior de Justicia de Galicia* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:

„1. Ar šio Reglamento Nr. 1408/71 VI priedo [H skirsnio] 4 dalies aiškinimas, kad apskaičiuojant Ispanijos teorines išmokas pagal faktines įmokas, kurias apdraustasis mokėjo tais metais iki paskutinės Ispanijos socialinės apsaugos sistemoje numatytos įmokos, gauta suma dalijama iš 210 – skaičiaus, kuris reiškia daliklį, nustatytą apskaičiuojant senatvės pensijos nustatymo pagrindą pagal LGSS 162 straipsnio 1 dalį, atitinka SESV 48 straipsnyje ir [Reglamento Nr. 1408/71] 3 straipsnyje įtvirtintus Bendrijos tikslus ir to reglamento VI priedo [H skirsnio] 4 dalies formuluotę ?

2. Jei atsakymas į pirmąjį klausimą būtų neigiamas:

Ar [Reglamento Nr. 1408/71 VI priedo H skirsnio 4 dalies] aiškinimas, kad apskaičiuojant Ispanijos teorines išmokas pagal faktines įmokas, kurias apdraustasis mokėjo tais metais iki paskutinės Ispanijos socialinės apsaugos sistemoje numatytos įmokos, gauta suma dalijama iš metų, kuriais Ispanijoje buvo mokamos įmokos, atitinka SESV 48 straipsnyje ir [Reglamento Nr. 1408/71] 3 straipsnyje įtvirtintus Bendrijos tikslus ir to reglamento VI priedo [H skirsnio] 4 dalies formuluotę ?

3. Jei atsakymas į antrąjį klausimą būtų neigiamas ir neatsižvelgiant į tai, koks atsakymas – teigiamas ar neigiamas – pateiktas į pirmąjį klausimą:

Ar šioje byloje aprašytu atveju galima pagal analogiją taikyti Reglamento (EB) Nr. 883/2004 [XI priedo (Ispanija) 2 dalies a punktą], kad būtų pasiekti SESV 48 straipsnyje ir [Reglamento Nr. 1408/71] 3 straipsnyje nustatyti Bendrijos tikslai, jei dėl tokio taikymo įmokų mokėjimo Portugalijoje laikotarpis būtų įskaitomas kaip įmokų pagrindą imant įmokas Ispanijoje, kurios laiko atžvilgiu artimiausios tam laikotarpiui, atsižvelgiant į vartotojų kainų pasikeitimą?

4. Jei atsakymai į pirmąjį, antrąjį ir trečiąjį klausimus būtų neigiami:

Jei nė vienas iš minėtų aiškinimų nėra visiškai ar iš dalies teisingas, kaip reikėtų aiškinti [Reglamento Nr. 1408/71 VI priedo H skirsnio 4 dalį], kad tas aiškinimas būtų naudingas sprendžiant šioje byloje kilusį ginčą ir kuo labiau atitiktų SESV 48 straipsnyje ir [Reglamento Nr. 1408/71] 3 straipsnyje įtvirtintus Bendrijos tikslus ir to reglamento [VI priedo H skirsnio 4 dalies formuluotę?]

Dėl prejudicinių klausimų

- 31 Klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar SESV 48 straipsnis ir Reglamento Nr. 1408/71 3 straipsnis, taip pat to reglamento VI priedo H skirsnio 2 dalies a punktą draudžia tokius valstybės narės teisės aktus, kaip antai nagrinėjami pagrindinėje byloje, pagal kuriuos teorinė savarankiškai dirbančio darbuotojo, nesvarbu, ar jis migrantas, ar ne, pensijos suma yra nuolat apskaičiuojama remiantis šio darbuotojo per fiksuotą penkiolikos metų ataskaitinį laikotarpį pervestų įmokų suma iki jo paskutinės šioje valstybėje pervestos įmokos, ją padalijus iš 210, nekeičiant nei šio laikotarpio trukmės, nei naudoto daliklio siekiant atsižvelgti į tai, kad atitinkamas darbuotojas naudojosi teise į laisvą judėjimą.
- 32 Preliminariai konstatuotina, kad pagal Reglamento Nr. 883/2004 91 straipsnį, siejamą su Reglamento Nr. 987/2009 97 straipsniu, Reglamentas Nr. 883/2004 taikomas tik nuo 2010 m. gegužės 1 dienos.
- 33 Taigi, kaip matyti iš šio sprendimo 16 punkto, 2006 m. lapkričio 9 d. INSS skyrė C. Salgado González senatvės pensiją ir pradėjo ją mokėti nuo 2006 m. sausio 1 dienos. Be to, kaip pažymėjo generalinis advokatas savo išvados 30 punkte, joks bylos medžiagoje esantis įrodymas neleidžia nustatyti, kad C. Salgado González pasinaudojo jai minėto reglamento 87 straipsnio 5 dalimi suteikta galimybe, susijusia su jos teisių peržiūra.
- 34 Darytina išvada, kad Reglamentas Nr. 883/2004 netaikomas *ratione temporis* pagrindinėje byloje.
- 35 Siekiant atsakyti į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo pateiktus klausimus, reikia nurodyti, kad Reglamentas Nr. 1408/71 nesukuria bendros socialinės apsaugos sistemos, bet leidžia toliau egzistuoti atskiroms nacionalinėms sistemoms, ir vienintelis jo tikslas yra užtikrinti jų koordinavimą. Tad pagal nusistovėjusią teismo praktiką valstybės narės išsaugo įgaliojimus socialinės apsaugos sistemų organizavimo srityje (žr. 2008 m. balandžio 1 d. Sprendimo *Gouvernement de la Communauté française et gouvernement wallon*, C-212/06, Rink. p. I-1683, 43 punktą ir 2011 m. liepos 21 d. Sprendimo *Stewart*, C-503/09, Rink. p. I-6497, 75 punktą).
- 36 Taigi, nesant suderinimo Bendrijos lygiu, kiekvienos valstybės narės teisės aktuose nustatoma, pirma, teisės arba pareigos priklausyti socialinės apsaugos sistemai sąlygos ir, antra, sąlygos, suteikiančios teisę į tokias išmokas (minėto Sprendimo *Stewart* 76 punktą ir nurodyta teismo praktika).

- 37 Vis dėl įgyvendindamos šią savo kompetenciją valstybės narės turi laikytis Sąjungos teisės ir pirmiausia SESV nuostatų, susijusių su kiekvienam Sąjungos piliečiui pripažinta teise laisvai judėti valstybių narių teritorijoje (minėto Sprendimo *Stewart* 77 punktą ir nurodyta teismo praktika).
- 38 Šiuo klausimu primintina, kad pagal Reglamento Nr. 1408/71 45 straipsnį, kai pagal valstybės narės teisės aktus tokia šioje nuostatoje numatyta teisė į pensijos išmokas, kaip antai senatvės pensija, įgyjama tik įgijus draudimo laikotarpius, šios valstybės narės kompetentinga institucija atsižvelgia, kiek tai būtina, į pagal visiškai kitos valstybės narės teisę įgytus draudimo laikotarpius. Šiuo tikslu ji atsižvelgia į šiuos laikotarpius, tarytum jie būtų įgyti pagal jos teisės aktus.
- 39 Šioje pagrindinėje byloje neginčijama, kad siekdama patikrinti, ar C. Salgado González mokėjo įmokas minimalų penkiolikos metų laikotarpį, numatytą LGSS 161 straipsnio 1 dalies b punkte, INSS atsižvelgė tiek į Ispanijoje, tiek į Portugalijoje įgytus draudimo laikotarpius pagal Reglamento Nr. 1408/71 45 straipsnį.
- 40 Tačiau prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas abejoja, ar Sąjungos teisė draudžia INSS naudojamą nagrinėjamos pensijos teorinės sumos apskaičiavimo tvarką.
- 41 Šiuo klausimu primintina, kad iš Reglamento Nr. 1408/71 46 straipsnio 2 dalies a punkto nuostatų aiškiai matyti, jog teorinės pensijos dydis turi būti apskaičiuojamas taip, lyg apdraustasis asmuo savo profesinę veiklą būtų vykdęs išimtinai nagrinėjamoje valstybėje (2005 m. liepos 21 d. Sprendimo *Koschitzki*, C-30/04, Rink. p. I-7389, 27 punktą).
- 42 Be to, Reglamento Nr. 1408/71 47 straipsnyje numatytos papildomos išmokų skaičiavimo nuostatos. Konkrečiai kalbant, jo 1 dalies g punkte numatyta, kad jeigu pagal valstybės narės teisės aktus išmokos apskaičiuojamos remiantis įmokų vidurkiu, kompetentinga įstaiga šį vidurkį nustato tik pagal minėtos valstybės teisės aktus įgytiems laikotarpiams. Be to, Reglamento Nr. 1408/71 VI priedo H skirsnio, kuriame nustatyta konkreti Ispanijos teisės aktų taikymo tvarka, 4 dalies a punkte patikslinta, kad pagal šio reglamento 47 straipsnį Ispanijos teorinės išmokos dydis apskaičiuojamas pagal faktines įmokas, kurias apdraustasis mokėjo tais metais iki paskutinės, Ispanijos socialinės apsaugos sistemoje numatytos, įmokos.
- 43 Pagal nusistovėjusią teismų praktiką Reglamento Nr. 1408/71 46 straipsnio 2 dalis ir 47 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinamos atsižvelgiant į SESV 48 straipsnyje numatytą tikslą, kuris visų pirma reiškia, kad darbuotojų migrantų socialinio draudimo išmokų negalima mažinti dėl to, kad jie pasinaudoja teise laisvai judėti (minėto Sprendimo *Reichling*, C-406/93, 21 ir 22 punktai ir minėto Sprendimo *Lafuente Nieto* 33 punktą).
- 44 Tačiau skirdama šioje pagrindinėje byloje nagrinėjamą išmoką INSS apskaičiavo teorinę C. Salgado González senatvės pensijos sumą remdamasi LGSS 162 straipsnio 1 dalyje nustatyta taisykle, pagal kurią ši suma turi būti apskaičiuota remiantis įmokų vidurkiu.
- 45 Iš tiesų, siekdama pripažinti teisę į išmoką, ji atsižvelgė į Portugalijos įmokas, tartum jos atitiktų pagal Ispanijos teisę įgytus draudimo laikotarpius, kaip nustatyta Reglamento Nr. 1408/71 45 straipsnyje.
- 46 Vis dėlto Reglamento Nr. 1408/71 47 straipsnio 1 dalies g punktas reiškia, kad įmokų vidurkio apskaičiavimas grindžiamas tik įmokų, kurios buvo pervestos pagal atitinkamus teisės aktus, suma (pagal analogiją žr. minėto Sprendimo *Lafuente Nieto* 39 punktą).
- 47 Šiuo klausimu panašu, kad apskaičiuodama pagrindinėje byloje nagrinėjamą teorinę išmokos sumą INSS neapskaičiavo C. Salgado González įmokų vidurkio pagal vien jos Ispanijoje įgytus draudimo laikotarpius iki paskutinės, Ispanijos socialinės apsaugos sistemoje numatytos, įmokos, kaip tai įpareigoja Reglamento Nr. 1408/71 47 straipsnio 1 dalies g punktas ir jo VI priedo H skirsnio 4 dalies a punktas.

- 48 Iš tiesų C. Salgado González mokėjo įmokas į Ispanijos socialinės apsaugos sistemą nuo 1989 m. vasario 1 d. iki 1999 m. kovo 1 d., iš viso 3 711 dienų, arba maždaug dešimt metų ir du mėnesius, o INSS apskaičiuodama pridėdama fiktyvų įmokų mokėjimo laikotarpį nuo 1984 m. balandžio iki 1989 m. sausio 30 d., kad būtų įvykdytas reikalavimas mokėti įmokas penkiolika metų iki paskutinės C. Salgado González įmokos Ispanijoje. Tokiais veiksmais INSS siekė nustatyti skaitiklį, kuriam būtų taikomas 210 daliklis, kaip nustatyta LGSS 162 straipsnio 1 dalyje, ir taip apskaičiuoti reikalaujamą įmokų vidurkį, kad paskui būtų galima apskaičiuoti senatvės pensijos bazinę sumą.
- 49 Tačiau, kadangi C. Salgado González laikotarpiu nuo 1984 m. balandžio 1 d. iki 1999 m. kovo 31 d. įmokų nemokėjo, INSS apskaičiuodama draudimo laikotarpius nusprendė, kad jie Ispanijoje nebuvo įgyti. Kadangi šie laikotarpiai buvo apskaityti kaip nuliniai, dėl to sumažėjo C. Salgado González įmokų vidurkis.
- 50 Tačiau konstatuotina, kad tokio sumažinimo nebūtų, jei C. Salgado González būtų mokėjusi įmokas tik Ispanijoje ir nebūtų naudojusi teise laisvai judėti. Kitaip tariant, priešingai, nei reikalaujama pagal Reglamento Nr. 1408/71 46 straipsnio 2 dalies a punktą, kaip nurodyta šio sprendimo 41 punkte, teorinė C. Salgado González senatvės pensijos suma nebuvo apskaičiuota taip, lyg ji visą savo profesinę veiklą būtų vykdžiusi išimtinai Ispanijoje.
- 51 Būtų kitaip, jei, kaip savo išvados 44 punkte pažymėjo generalinis advokatas, nacionalinės teisės aktuose būtų numatytas teorinės senatvės pensijos sumos apskaičiavimo tvarkos pritaikymo mechanizmas, siekiant atsižvelgti į atitinkamo darbuotojo naudojimąsi teise laisvai judėti. Šiuo atveju, atsižvelgiant į LGSS 162 straipsnio 2 dalyje numatytą tvarką, daliklis galėjo būti patikslintas siekiant atspindėti apdraustojų asmens sumokėtų eilinių ir neeilinių įmokų skaičių.
- 52 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, į pateiktus klausimus reikia atsakyti, kad SESV 48 straipsnio 3 dalis, 46 straipsnio 2 dalies a punktas ir Reglamento Nr. 1408/71 47 straipsnio 1 dalies g punktas, taip pat jo VI priedo H skirsnio 4 dalis turi būti aiškinami taip, kad jais draudžiami valstybės narės teisės aktai, kaip antai nagrinėjami pagrindinėje byloje, pagal kuriuos teorinis savarankiškai dirbančio darbuotojo, nesvarbu, ar jis migrantas, ar ne, pensijos dydis bet kuriuo atveju apskaičiuojamas remiantis šio darbuotojo įmokomis per nustatytą ataskaitinį laikotarpį iki jo paskutinės šioje valstybėje sumokėtos įmokos, ją padalijus iš nustatyto daliklio ir neturint galimybės patikslinti nei šio laikotarpio trukmės, nei taikyto daliklio siekiant atsižvelgti į tai, jog atitinkamas darbuotojas naudojosi teise į laisvą judėjimą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 53 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

SESV 48 straipsnio 3 dalis, 46 straipsnio 2 dalies a punktas ir 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, iš dalies pakeisto ir atnaujinto 1996 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 118/97, iš dalies pakeisto 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 629/2006, ir 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo, iš dalies pakeisto 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 988/2009, 47 straipsnio 1 dalies g punktas, taip pat jo VI priedo H skirsnio 4 dalis turi būti aiškinami taip, kad jais draudžiami valstybės narės teisės

aktai, kaip antai nagrinėjami pagrindinėje byloje, pagal kuriuos teorinis savarankiškai dirbančio darbuotojo, nesvarbu, ar jis migrantas, ar ne, senatvės pensijos dydis bet kuriuo atveju apskaičiuojamas remiantis šio darbuotojo įmokomis per nustatytą ataskaitinį laikotarpį iki jo paskutinės šioje valstybėje sumokėtos įmokos, ją padalijus iš nustatyto daliklio ir neturint galimybės patikslinti nei šio laikotarpio trukmės, nei taikyto daliklio siekiant atsižvelgti į tai, jog atitinkamas darbuotojas naudojosi teise į laisvą judėjimą.

Parašai.